

интересом воспринят В. И. Суриковым. Превосходные страницы, посвященные разбору: «Утра стрелецкой казни», «Меншикова в Березове» или «Покорения Сибири Ермаком», глубокий анализ композиционного построения «Боярыни Морозовой» характеризуются острым проникновением в замысел художника и в образную структуру его живописи [6, с. 15]. Эти страницы принадлежат к числу поистине классических образцов русского искусствознания. Но в монографии есть и нечто большее. С мастерством, свойственным большому поэту, в ней создан живой образ великого русского художника.

Таким образом, Максимилиан Андреевич Волошин был человеком многообразных дарований, прочно вошедшим в историю отечественной культуры. Когда он готовился к деятельности художественного критика, то решился на необычный путь: чтобы глубже проникнуть в сущность проблем современного искусства, сам стал художником, стремясь не только овладеть технической стороной живописи, но и «самому пережить, осознать разногласия и дерзания искусства» [6, с. 6].

Список использованных источников:

1. Волошин М.А. Константин Богаевский // Аполлон. – 1912. – №6. – С. 5-24.
2. Волошин М.А. О самом себе // Максимилиан Волошин – художник. Сборник материалов. М.: Изд-во «Советский художник», 1976. С. 41-48.
3. Ионов А.В. Максимилиан Волошин. Суриков. Повесть // Радуга. – 1966. – №3. – С. 52-53.
4. Ковтунова И.И. Живопись и графика в поэзии Максимилиана Волошина. Владимир: Изд. А. Ковзуна, 2005. 36 с.
5. Максимилиан Волошин. Суриков. (Материалы для биографии) // Максимилиан Волошин. Лики творчества. 2-е изд. стереотипное. Л.: Изд-во «Наука», 1989. С. 324-346.
6. Петров В.Н. М.А. Волошин и его книга о Сурикове // М.А. Волошин. В.И. Суриков. Л.: Изд-во «Художник РСФСР», 1985. С. 5-17.
7. Попова Р.И. Жизнь и творчество М.А. Волошина // Максимилиан Волошин – художник. Сборник материалов. М.: Изд-во «Советский художник», 1976. С. 12-40.

Цуркан К.С.

викладач,

Львівська національна академія мистецтв

КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА ЯК ВИРАЖАЛЬНИЙ ЗАСІБ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТИЛІ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕГЛЯДІВ, ПРАКТИК, ДИПЛОМНИХ ЗАХИСТІВ ТА ВИСТАВОК КАФЕДРИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ ЛНАМ 2017–2018 РР.)

До актуальних процесів у розвитку сучасної мистецької освіти, зокрема у галузі художнього текстилю є залучення комп'ютерних технологій. В контексті виконання художніх текстильних творів є доцільним вивчення програм Adobe Photoshop та Adobe Illustrator. Adobe Photoshop є растровим графічним редактором, створеним для обробки фотографій, однак є корисним при

створенні текстильних панно. Система шарів, що лежить в основі принципу роботи програми дозволяє створювати купонні текстильні композиції, композиції для одягових тканин, макети для друку хусток тощо. Дисципліна «Комп'ютерне проектування» викладається на кафедрі художнього текстилю з 2006 р. на ОР «Бакалавр», з першого курсу. Перша програма була запроваджена ст. викладачем С. Я. Бурак. Нині дисципліну викладають її колишні студенти, випускники кафедри художнього текстилю – К. С. Кусько та К. С. Цуркан.

В березні 2017 р. відбулась виставка студентських робіт «Поверхня, форма, відтінки» під кураторством приват-доцента кафедри художнього текстилю В. С. Дубовик. Діапазон технік експонованих робіт охопив як класичні гобеленові варіації, валяння, аплікації, плетіння, вишивку, так і друк на тканині. Останні виконані сублімаційним друком. Сублімаційний друк дозволяє художнику створювати тонкі графічні композиції і отримати добру їх передачу в матеріалі. Такий друк був використаний в роботах «Ідея-розвиток» Н. Мазанько, «Асоціації» М. Ференц.

З огляду на запити часу та рух технічного прогресу колектив кафедри працює над вдосконаленням методичного забезпечення. У 2017 р. для I к. було впроваджене завдання на створення сумок виконаних сублімаційним друком на основі ручних мотивів, опрацьованих засобами Adobe Photoshop. Завдання було виконане під керівництвом викладачів з проектування художнього текстилю та комп'ютерного проектування – Г. Ф. Стеблій, І. О. Мінько-Муращик та К. С. Кусько.

На четвертому курсі студенти безпосередньо поєднують комп'ютерну графіку та текстильні техніки. Завдання включають друк на футболках та завдання на міні-текстиль з використанням друку. При виконанні цих завдань застосовується ручна графіка, опрацьована засобами векторного графічного редактора Adobe Illustrator. Завдання на декорування одягової тканини має обмеження площини, в той час як завдання на створення міні-текстилю має можливість створення об'ємної форми. В завданні є розбіжність у спеціалізаціях «художній розпис» та «художнє ткацтво», відповідно використовуються техніки для кожної спеціалізації.

Студенти експериментують, поєднуючи друковані елементи на тканині, плівці, картоні з плетінням, сіткою, вишивкою, в'язанням, розписом та ін. Так, виконуючи завдання з друкованого міні-текстилю студенти IV курсу (перегляд кафедрою 29.03.2017, викл. Цуркан К. С.) А. Слуцька, В. Федосюк, Н. Мазанько, Д. Святковська, А. Моссаковська використали друк на плівці, поєднуючи його зі стрічками, плетінням, сіткою. За основу студенти взяли абстрактні форми, сконцентрувавши увагу на матеріалі. А. Навалішена створила дві портретні композиції в колах, поєднуючи друк на тканині та машинну вишивку. Н. Винниченко створила композицію з міні-подушок, призначену для дитячої кімнати. О. Марек виконала декоративну подушку, поєднавши композицію із акриловими контурами. О. Бойко виконала об'ємну міні-композицію, що має смислове навантаження. В основі композиції куля, обтягнута друкованим текстилем. До кулі приєднана в'язана стилізована людська фігура. Цей мотив був використаний студенткою при виконанні її дипломної роботи «Громадяни планети Земля» (керівник В. С. Дубовик).

На захистах бакалаврів 2017 р. комп'ютерна графіка та друк були використані в роботах: А. Слущкої (керівник І. О. Мінько-Муращик), В. Федосюк (керівник В. С. Дубовик), Д. Руденко (керівник Д. Я. Пшеничний), А. Моссаковської (керівник К. С. Цуркан), Д. Святковської (керівник К. С. Цуркан). В. Федосюк та Д. Руденко виконали серії одягових тканин, спроектувавши їх засобами графічних редакторів та роздрукувавши їх на виробництві. А. Слущка у роботі «Експресія душі» використала комп'ютерну графіку для створення проектної частини та використала друк на фрагменті своєї роботи. Робота була виконана в комбінованій техніці із використанням друку, розпису на тканині, клеєнням. А. Моссаковська поєднала друк з вишивкою. Панно під назвою «Рух – це життя» виконане шляхом використання системи модулів – окремих частин, що можуть змінювати своє положення один відносно одного за задумом автора та згідно потреб ансамблевості. Д. Святковська виконала дві декоративні тканини, використавши прийом плетення. На кожну з двох частин студентка виконала по дві друковані частини, які з'єднала між собою полотняним переплетенням. Робота комбінована з ткацькою технікою.

На зимовому перегляді 2017 р. з дисципліни «Проектування художнього текстилю» (керівник Г. Д. Кусько) студентами четвертого курсу були виконані печворки з використанням друкованої на тканині комп'ютерної графіки. Такий підхід представили студентки Ю. Запоточна та М. Грох. Ю. Запоточна виконала клеєвий печворк із зображенням «Цвітучої гілки мигдалю» Ван Гога. М. Грох використала в печворку друковану типографіку.

Дисципліна «Комп'ютерне проектування» тісно поєднана з «Проектуванням художнього текстилю». Зокрема, вручну виконується ескіз із силуетом фігури людини, який розділяється по сітці, таким чином утворюючи печворкову композицію. Також на основі фігуративного мотиву створюється композиція одягового призначення, поєднана з абстрактною ручною графікою. В межах дисципліни виносяться завдання на типографіку.

Завдання на третьому курсі включають створення паттернів. Апробація завдань відбулась на перегляді 28 грудня 2017 р. (викладач К. С. Цуркан). Паттерни (узори) створюються в Adobe Illustrator та дозволяють рапортне множення векторного об'єкта. В програму введені завдання на створення геометричних та рослинних паттернів на основі ручних графічних елементів. Завдання має пряме застосування в підготовці макетів для текстильних панно.

Комп'ютерна графіка в текстильних творах може використовуватись як в парі з друком, так і самостійно – для виконання ескізів, картонів для панно, печворку, ткацтва, інших текстильних технік. Так, при виконанні холодного батіку в межах технологічної практики (лютий 2018 р., керівник К. С. Цуркан) студентам другого курсу спеціалізації «художній розпис» було запропоновано взяти за основу купонні композиції, які були створені на заняттях з комп'ютерного проектування (викладач К. С. Кусько). Композиції, створені у Adobe Photoshop були адаптовані до техніки холодного батіку і використані в картоні. Студенти досягли добрих результатів при виконанні завдання.

Протягом останніх років комп'ютерна графіка має значний розвиток в навчальному процесі кафедри художнього текстилю ЛНАМ. Поряд з

класичними текстильними техніками, що дають студентіві обов'язковий традиційний вишкіл, комп'ютерна графіка та друк дозволяють розширити арсенал знань на вмінь художника-текстильника.

Список використаних джерел:

1. Бурак С. Я. Комп'ютерне проектування у програмах Adobe Photoshop та Adobe Illustrator. Методичні вказівки для студентів 1-4 курсів відділення художнього текстилю // Львів: видавничий відділ ЛНАМ, 2014. – 94 с.
2. Польові матеріали автора: відвідування переглядів, практик, дипломних захистів та виставок кафедри художнього текстилю ЛНАМ 2017–2018 рр.
3. Цуркан К. С. Комп'ютерне проектування у програмах Adobe Photoshop та Adobe Illustrator. Методичні вказівки для студентів I-IV курсів кафедри художнього текстилю за освітніми програмами: «художнє ткацтво», «художній розпис» // Львів: видавничий відділ ЛНАМ, 2017. – 32 с.